

Teatrul studențesc „Podul” se află chiar într-un pod : sub acoperișul Casei de cultură a studenților „Grigore Preoteasa”. O rețea alveolară de camere și cămăruțe, toate curate și întinse, iar în fund, sala teatrului, fără scenă și fără culise, fără mașinării și chiar fără practicabile. Pe două laturi,

vreo douăzeci de scaune pinzate, fără spetează. Bagajul tehnic este (și vrea să fie) modest : două-trei proiectoare, un magnetofon și o stație de amplificare. Recuzita : minimă, improvizată, mai mult ideea de recuzită decât obiecte. Peste tot, liniște.

„PODUL” — o fereastră deschisă spre artă

Scriind despre „Podul”, e bine să ne amintim începuturile. Ele se leagă de venirea Magdei Bordeianu, în 1967. Tinăra regizoare a creat o atmosferă de emulație, polarizând interesul și atrăgând talente — atmosferă ce s-a păstrat, din momentul ce, de-a lungul anilor, au jucat în această trupă Dan Micu, Mircea Diaconu, Florin Zamfirescu, Iulian Vișa, precum și alții, de care vom auzi în curînd.

Cătălin Naum s-a stabilit aici în 1970, îndată după absolvire, și inițiativelor sale li se datoresc multe succese ale trupei. Acest teatru studențesc merită mai mult decît elogii ocazionale sau o simplă cronică de spectacol. El cucerește pe cel doritor să-l cunoască la lucru prin sfera de preocupări artistice, dar și etice, prin climatul său aparte.

În pofida sediului său relativ izolat (în schimb, trupa circulă mult prin țară), „Podului” nu-i lipsesc satisfacțiile ; dar o să ne referim mai mult la felul *cum* se ajunge la ele, decît la diplomele de onoare primite.

Desigur că scările „Podului” nu sînt urcate decît de pasionații de teatru : studenții la Universitate, la Politehnică, la Arhitectură, chiar și la I.A.T.C. Nimeni nu este respins, dar rămîn numai cei rezistenți, iar aceștia sînt, de regulă, și cei mai talentați. „Podul” se bucură de o reală libertate a inițiativei repertoriale și a experimentului actoricesc. Adăugați factorul „public”, foarte receptiv la nou, și e ușor de închipuit de ce aici s-a putut încerca și un *Hamlet*.

Pe de altă parte, tocmai indigența mijloacelor materiale a obligat această suflare de actori amatori să-și caute libertatea de expresie pe alte terenuri decît cele ale teatrului profesionist. Dacă unui interpret i se spune : „joci ca la «Bulandra»”, aceasta nu-i o laudă... Oricum, studenții știu că, într-adevăr, nu pot juca la fel ca actorii marilor scene. Spectacolele „Podului” nu sînt niciodată „înche-

iate”, cine vede doar premiera nu vede spectacolul cel mai interesant — cel al ajustării, cizelării, de la o seară la alta. Chiar dacă, după absolvirea facultății nu mai joacă teatru, acești studenți rămîn sau devin militanți ai ideii de teatru. Trebuie spus și că aici s-au pregătit să devină studenți la I.A.T.C. (deci, viitori profesioniști) destui tineri.

Totuși, pentru că scopul acestui teatru (în ciuda caracterului său aparte) e *spectacolul*, să enumerăm cîteva înscenări reprezentative. *Om de omenie* (colaj de texte) se joacă de mai bine de șase ani (!), după ce în 1973 a fost prezentat și la Festivalul de la Wrocław. Aici a avut loc premiera pe țară a piesei lui Miron Radu Paraschivescu, *La marginea rîului*. În 1975, s-a realizat un spectacol pe un scenariu alcătuit după trilogia lui Delavrancea, care s-a jucat patru ani.

Anul acesta, în repertoriu : *Afară, în fața ușii* de W. Borchert, *Aventura japoneză* (teatru kabuki) și *Leagănul*, pantomimă pe ideea dragostei și a creației, inspirată din mitul Meșterului Manole. Afirm, după vizionare, că într-adevăr, cuvintele ar fi fost de prisos într-o desfășurare de elemente (sunet, culoare, lumină, mișcare) de elocventă plasticitate. Dacă vreți să „simțiți” curgerea timpului „pur”, duceți-vă să vedeți *Leagănul* (incunutat, dealtfel, cu premiul I la Festivalul „Cîntarea României”).

Actualii membri ai trupei „Podul” se numesc : Mioara Tîrziu, Mihaela Vințilă, Mariana Gherasim, Vasile Nedelcu, Adrian Albuleț, Romică Busegescu, Claudiu Bleont, Teodor Alexandru, Nistor Stelian, Radu Enache și Mihai Pocorschi, și vor avea cele mai diverse meserii, de la profesor și geolog la inginer și chiar actor (Claudiu Bleont). Într-o discuție despre preocupările colectivului, Cătălin Naum se referă și la contextul teatrului studențesc de amatori : „*Există două centre remarcabile, Timișoara și Tg. Mureș.*

Teatru studențesc e peste tot, dar pe alocuri copiază teatrul profesionist. Ceea ce este o eroare. La „Podul”, am citit „fizații”: nu sînt de acord cu profilarea actorilor pe mijloace stereotipe, le cer multă muncă, vreau să-i învâț pînă și cum să meargă pe stradă, cum vă vorbească, cum să gîndească neteatrul. În-

cerc multe, chiar și corectări de traiect moral. Artistic, să dobîndim conștiința resurselor reale, dar și a limitelor. Știu că există oameni care au realizat ceea ce ne preocupă pe noi, m-aș bucura să-i aflu, să ne ajute”.

Petru Berceanu

Teatrul
studențesc

Studioul
A
Timișoara

O încăpere de vreo treizeci de metri pătrați, spațiu din care jumătate e ocupată de trei rînduri de scaune și de un colț rezervat regiei tehnice — doi tineri manevrînd o mică orgă de lumini, ingenuos-artizanală, și două magnetofoane. Din tavan coboară cîteva țevi colite, în care au fost mascate sursele de lumină.

În această cutie, am avut ocazia să particip la cîteva spectacole ciudate, adevărate ceremonii scenice, fără, însă, nimic ezoteric; căci sala e una pentru toți. Aici omul lumii (unul dintre spectacole se numea *Asemenea mișcării lumii*), în care nimeni nu poate fi doar spectator (un alt spectacol s-a numit *Nici un om nu e o insulă*, idee într-atît de prezentă în ceea ce face trupa, incît îți revine obsesiv celebrul fragment, terminat cu aceste vorbe: „...și de aceea niciodată să nu faci întrebare, pentru cine bat clopotele — pentru tine bat”).

Cum arătau acele spectacole? Ce se întîmpla în acele împrejurări, pe care ar trebui să ezit a le numi spectacole. Într-atît erau de ne-spectaculare, de „anti-show”? Un grup de tineri într-o costumăție neutră, oarecum atemporală, dădea viață cite unui scenariu dramatic, cite unui colaj de texte a căror alăturare reușea să năucească: Shelley lingă Eugen Barbu, Virginia Woolf lingă Ion Neculce. Odată prima reacție — agasată, iritată, de neadeziune, de refuz al îngurgitării — depășită, puteai începe să cugeți, să realizezi că ai avut prilejul de a lua parte, într-o atmosferă de omenească, simplă și adevărată reculegere, la comemorarea celor pierși în martie '77. Spectacole, din 1977, se numea *Mă schimb, dar nu pier*.

Fetele și băieții aceia nu rosteau întotdeauna „ca la carte”, nu aveau voci „făcute pentru teatru”, îmi vine să cred că n-ar fi fost chiar la locul lor pe o scenă și nici la un examen de admitere în I.A.T.C.; dar aveau acea „sinceritate liminară”, pe care o recomandă Camil

Petrescu celui ce se apucă să scrie un roman. Și spusele lor arătau proaspete ca atunci puse pe hirtie, ca atunci rostite înțîia oară, ieșite din căldura și cuviința clipei. Regizorul lor și-a ales cu înțelepciune sălița, minusculul său spațiu scenic, reușind convertirea constrîngerii fizice în libertate spirituală.

Cel mai recent spectacol al trupei (martie 1980) reprezintă un eseu teatral asupra mirajului puterii; am urmărit reverberația ideii pe chipurile lui Richard al III-lea, Brutus, Odoacru, pe acela al Conului Leonida, al lui Newton (cel din *Fizicienii*), sau pe cel al lui dom' Ubu. Scenariul, deși s-a vrut doar un pretext scenic, este mai mult — o veritabilă exegeză, cu virtuți revigorante.

Regulile jocului sînt: maximă discreție, maximă expresivitate. Pariu riscant, dificilă și barocă împreunare a contrariilor, pe cale de a fi realizată de către echipă. Scopuri? A înțelege, mai mult decît a propovădui, meditația mai curînd decît tălmăcirea, trăirea Ideii mai degrabă decît trăirea stărilor psihice ale personajului, autoexprimare numai în prezența Ideii. Deși intens livești, spectacolele nu se arată rigide, atone, prăfuite, impersonale. Pe deasupra bine asimilatelor lecturi grotowskiene, începe să se contureze un stil regizoral.

În fine, a sosit momentul deconspirării regizorului și interpreților. Este vorba de tinărul asistent universitar Dan Manolescu, a cărui specialitate este limba engleză, conducător al Studio-ului „A” de la Facultatea de arhitectură (3 ani) din Timișoara. Interpreții formați de Dan Manolescu alcătuiesc o trupă omogenă, coerentă în acțiune, o adevărată echipă ce trebuie citată ca atare: Gabriela Popa, Vasile Barbu, Nicolae Rață, Ion Trif, Sava Bugar, Eva Stache, Georgeta Bogdan, Eva Debreceanu, Ingeborg Gutjahr, Marcela Iosif-Grigore, Terezia Tranculov, Alfred Ionașcu, Zoltan Lakatos, Vlad Muntean, Victor Rudan, Gerhard Windhab, Octavian Apăteanu, Liviu Bojic, Carol Bleich. (Continuîndu-și studiile, mulți dintre ei au venit să întărească rîndurile studioului „Arhiteatru” al Institutului de Arhitectură „Ion Mincu” din București.)

Regizor și interpreți alcătuiesc o echipă; e cel mai curat elogiu ce li se poate aduce.

Dan Weil